

Wytyczne dotyczące audytu zewnętrznego zadań/projektów finansowanych w części lub w całości ze środków PFRON w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

I. Definicje pojęć

Ilekroć w niniejszym dokumencie jest mowa o:

1. **audycie zewnętrznym** – należy przez to rozumieć przeprowadzony przez podmiot zewnętrzny, niezależny od Jednostki audytowanej, ogół działań, prowadzący do uzyskania obiektywnej i niezależnej oceny realizacji zadania/projektu pod względem legalności, gospodarności, rzetelności, a także przejrzystości i jawności;
2. **gospodarności** – należy przez to rozumieć zgodność realizacji zadania/projektu z zasadami efektywnego gospodarowania, tj.:
  - a. oszczędności (minimalizacja kosztów prowadzonych działań, przy zachowaniu wymaganej jakości),
  - b. wydajności (maksymalizacja produktów, o określonej jakości, możliwych do osiągnięcia przy danych nakładach, lub minimalizacja nakładów dla osiągnięcia danych produktów, o określonej jakości),
  - c. skuteczności (stopień zgodności pomiędzy zamierzonymi a faktycznymi skutkami działalności);
3. **jawności** – należy przez to rozumieć zakres udostępniania do PFRON danych i informacji dotyczących realizowanego zadania/projektu;
4. **legalności** – należy przez to rozumieć zgodność z obowiązującymi w badanym okresie przepisami prawa (konstytucji, ustaw, ratyfikowanych umów międzynarodowych, rozporządzeń, aktów prawa miejscowego) oraz przepisów wewnętrznych;
5. **PFRON** – należy przez to rozumieć Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
6. **przejrzystości** – należy przez to rozumieć, w szczególności, prawidłowość klasyfikowania dochodów i wydatków publicznych, stosowanie obowiązujących zasad rachunkowości, prawidłowość prowadzenia sprawozdawczości;
7. **rzetelności** – należy przez to rozumieć wypełnianie obowiązków z należytą starannością, sumiennie i we właściwym czasie; wypełnianie zobowiązań zgodnie z ich treścią; dokumentowanie określonych działań lub stanów faktycznych zgodnie z rzeczywistością, we właściwej formie i wymaganych terminach, bez pomijania określonych faktów i okoliczności;
8. **umowie** – należy przez to rozumieć umowę zawartą pomiędzy Wnioskodawcą a PFRON, dotyczącą dofinansowania kosztów realizacji zadania/projektu;
9. **ustawie o rehabilitacji** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426, z późn. zm.);
10. **ustawie o rachunkowości** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351, z późn. zm.);
11. **ustawie Prawo zamówień publicznych** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, z późn. zm.); z zastrzeżeniem, iż z dniem 1 stycznia 2021 roku wchodzi w życie ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2019);

12. **wniosku** – należy przez to rozumieć wniosek dotyczący finansowania w części lub w całości kosztów realizacji zadania/projektu, składany przez Wnioskodawcę do PFRON;
13. **Wnioskodawcy, Jednostce audytowanej** – należy przez to rozumieć podmiot, który uzyskał dofinansowanie ze środków PFRON na realizację zadania/projektu;
14. **„Wytocznych”** – należy przez to rozumieć „Wytoczne dotyczące audytu zewnętrznego zadań/projektów finansowanych w części lub w całości ze środków PFRON w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych”.

II. Zakres obowiązywania „Wytocznych”

„Wytoczne” mają zastosowanie do zadań/projektów finansowanych w części lub w całości ze środków PFRON w ramach:

1. zadania ustawowego określonego w art. 36 ustawy o rehabilitacji (tzw. „zadania zlecane”) – jeżeli w treści ogłoszenia danego konkursu wprowadzony został obowiązek przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu;
2. zadania ustawowego określonego w art. 47 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o rehabilitacji (finansowanie części lub całości badań, ekspertyz i analiz dotyczących rehabilitacji zawodowej i społecznej) – jeżeli zasady realizacji tego zadania ustawowego przewidują obowiązek przeprowadzenia audytu zewnętrznego zadania/projektu;
3. programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą PFRON (art. 47 ust. 1 pkt 4, pkt 4a ustawy o rehabilitacji) – jeżeli procedury realizacji programu przewidują obowiązek przeprowadzenia audytu zewnętrznego zadania/projektu.

III. Cel audytu zewnętrznego

Celem audytu zewnętrznego jest uzyskanie obiektywnego zapewnienia, że koszty poniesione w ramach realizacji zadania/projektu są kwalifikowalne, a zadanie/projekt jest realizowany zgodnie z przepisami prawa, z wnioskiem i umową oraz wydanie opinii w tym zakresie.

IV. Zakres audytu zewnętrznego

1. Audytor dokonuje oceny dokumentów związanych z realizowanym zadaniem/projektem (w tym dowodów księgowych) w odniesieniu do działań zrealizowanych przez Wnioskodawcę. Ocenie audytora podlega zgodność realizacji zadania/projektu z jego założeniami określonymi we wniosku oraz w umowie. Podczas audytu badana jest wiarygodność danych, zarówno liczbowych jak i opisowych, zawartych w przedstawionych przez Wnioskodawcę dokumentach.
2. W ramach audytu badane jest w szczególności czy:
  1. księgi rachunkowe – w części dotyczącej ewidencji zdarzeń gospodarczych związanych z realizacją zadania/projektu;
  2. dowody księgowe, stanowiące podstawę dokonania zapisów w księgach rachunkowych;
  3. zestawienia sporządzone na podstawie dokumentów potwierdzających poniesienie kosztów (faktur VAT lub innych dokumentów o równoważnej wartości dowodowej) przedkładane przez Wnioskodawcę do rozliczenia przyznanego dofinansowania;

są zgodne ze stanem faktycznym realizacji zadania/projektu (w tym czy prawidłowo, rzetelnie i jasno przedstawiają sytuację finansową i majątkową

zadania/projektu, według stanu na dzień sporządzenia ww. dokumentów), a także czy odpowiadają wymogom zawartym w umowie.

3. Audyt obejmuje w szczególności:

1. weryfikację kwalifikowalności poniesionych kosztów i sposobu ich dokumentowania, w tym m.in.:
  - a. weryfikację (na podstawie reprezentatywnej próby) oryginałów dowodów księgowych dokumentujących zdarzenia dotyczące realizacji zadania/projektu (w okresie objętym audytem), w tym czy dowody księgowe spełniają warunki określone w art. 21 oraz art. 22 ustawy o rachunkowości oraz weryfikację opisu dowodów księgowych (klauzul), wymaganych zgodnie z warunkami umowy; dobór próby powinien być oparty na metodach statystycznych,
  - b. ocenę prawidłowości i wiarygodności poniesionych kosztów (w tym m.in. czy zostały faktycznie poniesione, czy są zasadne i oszczędne, czy są związane z realizacją zadania/projektu, czy zostały poniesione w terminie realizacji zadania/projektu),
  - c. sprawdzenie wniesienia przez Wnioskodawcę wkładu własnego, zgodnie z warunkami wskazanymi w umowie, kontrolę zgodności prowadzenia rachunkowości z przepisami ustawy o rachunkowości, w części dotyczącej audytowanego zadania/projektu,
  - d. kontrolę zgodności prowadzenia rachunkowości z przepisami ustawy o rachunkowości, w części dotyczącej audytowanego zadania/projektu,
  - e. sprawdzenie, czy w zakresie zdarzeń dotyczących realizacji zadania/projektu prowadzona jest wyodrębniona dokumentacja finansowo-księgowa i ewidencja księgowa, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych, sprawdzenie statusu podatkowego Wnioskodawcy (w szczególności w zakresie podatku VAT);
2. weryfikację zgodności danych przekazywanych w sprawozdaniu z realizacją zadania/projektu w części dotyczącej postępu rzeczowego oraz postępu finansowego z dokumentacją dotyczącą realizacji zadania/projektu;
3. weryfikację sposobu pozyskiwania i przechowywania oraz przetwarzania danych o uczestnikach zadania/projektu, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), oraz ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781);
4. weryfikację sposobu monitorowania zadania/projektu przez Wnioskodawcę (osiągania celu zadania/projektu), dotrzymanie harmonogramu realizacji działań w zadaniu/projekcie;
5. o ile dotyczy danego Wnioskodawcy – ocenę poprawności udzielania zamówień publicznych obejmującą w szczególności sprawdzenie, czy Wnioskodawca prawidłowo stosuje ustawę Prawo zamówień publicznych W przypadku Wnioskodawców, którzy nie są zobligowani do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych, audyt powinien obejmować prawidłowość zakupu dostaw i usług pod względem gospodarności oraz – w przypadku powierzenia wykonania usługi wykonawcy zewnętrznemu – spełnienie zasady bezstronności, konkurencyjności i obiektywizmu; pod pojęciem „powierzenia wykonania usługi wykonawcy zewnętrznemu” należy rozumieć sytuację, w której podmiot

- prowadzący działalność gospodarczą otrzyma zlecenie na wykonanie usługi i będzie to zlecenie realizować przy pomocy swoich pracowników;
6. o ile dotyczy danego Wnioskodawcy – ocenę poprawności stosowania zasady konkurencyjności zgodnie z warunkami wskazanymi w zasadach realizacji zadania ustawowego lub w procedurach realizacji programu;
  7. weryfikację sposobu realizacji działań promocyjnych, zgodnie z warunkami umowy;
  8. weryfikację sposobu prowadzenia i archiwizowania dokumentacji zadania/projektu;
  9. sprawdzenie, czy Wnioskodawca wdrożył zalecenia po przeprowadzonych kontrolach oraz usunął uchybienia, jeśli takie zostały wykryte.
4. Audyt zewnętrzny powinien zostać przeprowadzony zgodnie z „Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego”, opracowanymi przez The Institute of Internal Auditors, jako standardy audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych, stanowiącymi załącznik do Komunikatu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie standardów audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MR i F z 2016 r. poz. 28).
  5. Audytem zewnętrznym musi być objętych co najmniej 90% kosztów zadania/projektu.

V. Obowiązek przeprowadzenia audytu zewnętrznego

1. Zadania/projekty podlegają obowiązkowi przeprowadzenia audytu zewnętrznego, gdy wartość jednego zadania/projektu, w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych, jest równa bądź przekracza 700.000 zł, z zastrzeżeniem postanowień ust. 2.
2. W przypadku zadań/projektów wieloletnich, w których system finansowania ze środków PFRON podzielony został na odrębne okresy wskazane w zasadach realizacji zadania ustawowego lub w treści ogłoszenia o konkursie lub w procedurach realizacji programu, stosowane są następujące zasady:
  1. podczas rozpatrywania wniosku złożonego na pierwszy okres realizacji brana jest pod uwagę wartość zadania/projektu wskazana dla pierwszego okresu;
  2. jeżeli Wnioskodawca otrzyma dofinansowanie na realizację zadania/projektu, to przy ubieganiu się o dofinansowanie na kolejny okres realizacji zadania/projektu brana jest pod uwagę suma wartości zadania/projektu z poprzednich okresów realizacji oraz z okresu który jest przedmiotem zaktualizowanego wniosku.
3. Z uwzględnieniem postanowień ust 1-2, audyt zewnętrzny przeprowadzany jest dla zadania/projektu, którego wartość (w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych) wraz z:
  1. wartością pozostałych zadań/projektów zgłoszonych do PFRON (np. w ramach tego samego konkursu) – w tym przypadku wartości poszczególnych zadań/projektów sumowane są począwszy od zadania/projektu o najniższej wartości;
  2. wartością projektów realizowanych równocześnie przez Wnioskodawcę, w ramach zadań ustawowych lub programów, o których mowa w rozdziale II „Wytycznych”;
4. Sumowaniu podlegają wartości zadań/projektów realizowanych w ramach tych zadań ustawowych lub programów, o których mowa w rozdziale II „Wytycznych”, w których przewidziany został (w zasadach realizacji zadania ustawowego lub w treści ogłoszenia o konkursie lub w procedurach realizacji programu) obowiązek przeprowadzenia audytu zewnętrznego.
5. W związku z postanowieniami ust. 3, w celu ustalenia obowiązku przeprowadzenia audytu zewnętrznego dla zadań/projektów składanych w ramach ogłaszanych przez PFRON konkursów należy stosować następujące zasady:
  1. sumowanie wartości zadań/projektów należy rozpocząć od zadań/projektów, które zostały objęte dofinansowaniem ze środków PFRON, a następnie do wyliczeń

- dodać wartości zadań/projektów składanych w ogłoszonym konkursie – każdorazowo wyliczeń należy dokonywać począwszy od zadania/projektu o najniższej wartości;
2. w sytuacji, gdy Wnioskodawca realizuje zadania/projekty objęte dofinansowaniem ze środków PFRON w ramach wcześniej ogłoszonych konkursów (jeżeli terminy realizacji tych zadań/projektów pokrywają się z terminami zadań/projektów składanymi w najpóźniej ogłoszonym konkursie) – wyliczenia należy rozpocząć od konkursu ogłoszonego najwcześniej, a w ramach danego konkursu od zadania/projektu o najniższej wartości;
  3. w przypadku zawartej z PFRON umowy wieloletniej, której termin realizacji pokrywa się z terminem realizacji zadań/projektów składanych w najpóźniej ogłoszonym konkursie należy zsumować:
    - a. wartości zadania/projektu (w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych) z poszczególnych okresów realizacji, na które Wnioskodawca otrzymał dofinansowanie oraz
    - b. planowaną wartość zadania/projektu (w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych) w okresie, którego termin realizacji pokrywa się z terminem realizacji zadań/projektów składanych w najpóźniej ogłoszonym konkursie (jeżeli Wnioskodawca planuje złożenie zaktualizowanego wniosku na kolejny okres realizacji zadania/projektu wieloletniego).
  6. Wnioskodawca ma obowiązek dokonania weryfikacji liczby i wartości realizowanych zadań/projektów, w ramach zadań ustawowych lub programów, o których mowa w rozdziale II „Wytucznych”, według stanu na dzień złożenia wniosku do PFRON.
  7. Pojęcie „zadania/projekty realizowane równocześnie” oznacza sytuację, w której terminy realizacji poszczególnych zadań/projektów pokrywają się w zakresie co najmniej 1 dnia kalendarzowego.
  8. Za kwalifikowalny uznawany jest koszt audytu nie przekraczający 2% łącznych kosztów kwalifikowalnych danego zadania/projektu (w przypadku zadań/projektów wieloletnich – danego okresu finansowania zadania/projektu). W zasadach realizacji zadania ustawowego lub w treści ogłoszenia o konkursie lub w procedurach realizacji programu może zostać wskazane dodatkowo ograniczenie kwotowe na pokrycie kosztów audytu.

VI. Termin przeprowadzenia audytu zewnętrznego

1. Rozpoczęcie audytu musi nastąpić nie wcześniej niż przed poniesieniem co najmniej 70% łącznych kosztów kwalifikowalnych zadania/projektu, zaś zakończenie audytu – przed złożeniem do PFRON końcowego sprawozdania z realizacji zadania/projektu, z zastrzeżeniem postanowień ust. 2 oraz postanowień rozdziału VIII ust. 3 „Wytucznych”.
2. W przypadku zadań/projektów wieloletnich, których system finansowania ze środków PFRON podzielony został na okresy, wskazane w zasadach realizacji zadania ustawowego lub w treści ogłoszenia o konkursie lub w procedurach realizacji programu – warunki wskazane w ust. 1 odnoszą się do danego okresu finansowania zadania/projektu.
3. Potwierdzenie wydane przez audytora musi dotyczyć kwot i informacji zawartych w dokumentach związanych z realizowanym zadaniem/projektem od dnia rozpoczęcia realizacji zadania/projektu do dnia rozpoczęcia audytu zewnętrznego.

VII. Wybór audytora

1. Wybór audytora należy do Wnioskodawcy, z tym że Wnioskodawca powinien zapewnić odpowiednią jakość audytu poprzez zlecenie wykonania tej usługi podmiotom, które

- posiadają niezbędne doświadczenie oraz dysponują osobami o odpowiednich kwalifikacjach i doświadczeniu w zakresie przeprowadzania audytu.
2. Wybór podmiotu przeprowadzającego audyt zewnętrzny zadania/projektu musi zostać dokonany z zachowaniem zasady bezstronności, konkurencyjności i obiektywizmu a także z zachowaniem przepisów o zamówieniach publicznych, w zakresie w jakim ustawa Prawo zamówień publicznych zobowiązuje Wnioskodawcę do jej stosowania.
  3. Przez podmioty o niezbędnym doświadczeniu należy rozumieć podmioty:
    1. dysponujące osobami o udokumentowanych kwalifikacjach;
    2. posiadające udokumentowane doświadczenie w zakresie audytowania zadań lub projektów finansowanych ze środków publicznych (przynajmniej 3 zadania/projekty);
    3. posiadające udokumentowane doświadczenie związane z badaniem prawidłowości wykorzystania środków publicznych;
    4. posiadające udokumentowane doświadczenie w przeprowadzaniu audytu zewnętrznego lub audytu wewnętrznego.
  4. Przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie w zakresie przeprowadzania audytu należy rozumieć osoby spełniające warunki określone w art. 286 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.). W przypadku osób, które będą uczestniczyć w wykonaniu audytu zewnętrznego zadania/projektu warunki wskazane w ust. 3 pkt 2-4 stosuje się odpowiednio.
  5. Podmiot ubiegający się o przeprowadzenie audytu zewnętrznego zadania/projektu zobligowany jest do złożenia:
    1. wykazu wykonanych audytów zadań lub projektów finansowanych ze środków publicznych wraz z terminem ich wykonania;
    2. wykazu osób, które będą uczestniczyć w wykonaniu audytu wraz z informacjami na temat ich kwalifikacji zawodowych i doświadczenia;
    3. potwierdzonych za zgodność z oryginałem dokumentów poświadczających kwalifikacje zawodowe uprawniające do przeprowadzenia zadania audytowego.
  6. Dokumenty, o których mowa w ust. 5, powinny dotyczyć zarówno kwalifikacji i doświadczenia osób, które będą bezpośrednio uczestniczyć w wykonaniu audytu, jak również podmiotu ubiegającego się o uzyskanie zlecenia na przeprowadzenie audytu. Złożenie dokumentów potwierdzających posiadanie odpowiedniego doświadczenia przez podmiot ubiegający się o przeprowadzenie audytu zewnętrznego zadania/projektu powinno stanowić wymóg w stosunku do oferentów ubiegających się o zlecenie tej usługi.
  7. Wnioskodawca zobowiązany jest do gromadzenia i przechowywania dokumentów, o których mowa w ust. 5, wraz z innymi dokumentami dotyczącymi zadania/projektu.
  8. Skład zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny zadania/projektu powinien być co najmniej dwuosobowy. W skład zespołu powinna wchodzić co najmniej jedna osoba posiadająca uprawnienia biegłego rewidenta.
  9. Osoby uczestniczące w przeprowadzaniu audytu zewnętrznego powinny spełniać wymóg bezstronności i niezależności od badanego Wnioskodawcy. Bezstronność i niezależność nie jest zachowana, jeżeli osoba lub podmiot przeprowadzający audyt wewnętrzny:
    1. posiada udziały, akcje lub inne tytuły własności w Jednostce audytowanej lub w jednostce z nią stowarzyszonej, dominującej, zależnej lub współzależnej, w której ma wykonać usługę dotyczącą audytu zewnętrznego zadania/projektu;
    2. jest lub był w ciągu ostatnich 3 lat przedstawicielem prawnym (pełnomocnikiem), członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem Jednostki audytowanej albo jednostki z nią stowarzyszonej, dominującej, zależnej lub współzależnej;

3. osiągnął, chociażby w jednym roku w ciągu ostatnich 5 lat, co najmniej 50% przychodu rocznego z tytułu świadczenia usług na rzecz Jednostki audytowanej, jednostki wobec niej dominującej lub jednostek z nią stowarzyszonych, jednostek od niej zależnych lub współzależnych – nie dotyczy to pierwszego roku działalności podmiotu przeprowadzającego audyt;
  4. w ciągu ostatnich 3 lat uczestniczył w sporządzaniu dokumentów stanowiących przedmiot audytu zewnętrznego;
  5. jest małżonkiem, krewnym lub powinowatym w linii prostej do drugiego stopnia lub jest związany z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli z osobą zarządzającą lub będącą w organach nadzorczych Jednostki audytowanej albo zatrudnia przy prowadzeniu audytu takie osoby;
  6. jest lub był zaangażowany w planowanie, realizację, zarządzanie zadaniem/projektem, który następnie audytuje;
  7. z innych powodów nie spełnia warunków bezstronności i niezależności.
10. Osoby uczestniczące w przeprowadzaniu audytu zewnętrznego powinny spełniać również wymóg bezstronności i niezależności od PFRON. Poprzez spełnienie warunku bezstronności i niezależności rozumie się przede wszystkim nie pozostawanie w stosunku pracy z PFRON osób wykonujących audyt zewnętrzny.
11. Osoby przeprowadzające audyt zewnętrzny składają pisemne oświadczenie o bezstronności i niezależności. Oświadczenia stanowią załączniki do umowy podpisywanej pomiędzy Wnioskodawcą a wykonawcą audytu zewnętrznego. Wzór oświadczenia o bezstronności i niezależności składanego przez osoby uczestniczące w przeprowadzaniu audytu stanowi załącznik do „Wytycznych”.

VIII. Raport / sprawozdanie z audytu zewnętrznego

1. Po przeprowadzeniu audytu zewnętrznego, audytor zobowiązany jest do przygotowania raportu/sprawozdania z audytu. Jednostka audytowana ma prawo do odniesienia się do raportu/sprawozdania.
2. Raport/sprawozdanie (wraz z zaleceniami i opinią audytora), a także stanowisko Jednostki audytowanej:
  1. przekazywane są do PFRON w terminie 7 dni od daty sporządzenia raportu/sprawozdania, a jeżeli Jednostka audytowana korzysta z prawa odniesienia się do raportu/sprawozdania – w terminie 7 dni od daty sporządzenia stanowiska Jednostki audytowanej, z zastrzeżeniem postanowień ust. 3;
  2. archiwizowane są w dokumentacji dotyczącej zadania/projektu.
3. Z uwzględnieniem postanowień ust. 2 pkt 1 Wnioskodawca ma obowiązek złożenia do PFRON raportu/sprawozdania z przeprowadzonego audytu najpóźniej łącznie ze sprawozdaniem końcowym z realizacji zadania/projektu.
4. Raport/sprawozdanie z audytu zewnętrznego powinien zawierać w szczególności następujące elementy:
  1. datę sporządzenia raportu/sprawozdania;
  2. nazwę i adres podmiotu realizującego zadanie/projekt;
  3. nazwę podmiotu przeprowadzającego audyt zewnętrzny;
  4. nazwę audytowanego zadania/projektu, numer i datę umowy, która dotyczy audytowanego zadania/projektu;
  5. całkowitą wartość zadania/projektu w tym całkowitą wartość kosztów kwalifikowalnych, kwotę dofinansowania;
  6. termin realizacji zadania/projektu oraz zwięzły opis audytowanego zadania/projektu;

7. imiona i nazwiska audytorów uczestniczących w audycie oraz numer imiennego upoważnienia do przeprowadzenia audytu zewnętrznego;
  8. termin przeprowadzenia audytu zewnętrznego;
  9. okres objęty audytem zewnętrznym;
  10. zakres przedmiotowy audytu zewnętrznego, w tym zestawienie dokumentów (wystawca, rodzaj, numer dokumentu, kwota kosztu kwalifikowanego), które zostały poddane badaniu;
  11. podjęte działania i zastosowane techniki audytu zewnętrznego;
  12. informacja czy badanie audytowe zostało przeprowadzone na podstawie wszystkich dokumentów, czy też na próbie dokumentów oraz informacja o sposobie doboru próby do zadania audytowego;
  13. ustalenia stanu faktycznego;
  14. wskazanie stwierdzonych problemów w trakcie realizacji zadania/projektu wraz ze wskazaniem ich wagi;
  15. określenie oraz analiza przyczyn i skutków uchybień;
  16. uwagi i wnioski w sprawie usunięcia stwierdzonych uchybień, ewentualne rekomendacje;
  17. podpisy audytorów sporządzających raport/sprawozdanie.
5. Wszystkie strony raportu/sprawozdania z przeprowadzonego audytu powinny być ponumerowane i parafowane przez audytora zewnętrznego.

IX. Kwalifikowalność kosztu audytu zewnętrznego

1. Koszt audytu stanowi koszt kwalifikowalny w ramach zadania/projektu pod warunkiem zachowania następujących przesłanek:
  1. koszt audytu zewnętrznego został zaplanowany w budżecie zadania/projektu;
  2. wyboru wykonawcy audytu zewnętrznego dokonano z zachowaniem zasady bezstronności, konkurencyjności i obiektywizmu a także z zachowaniem przepisów o zamówieniach publicznych, w zakresie w jakim ustawa Prawo zamówień publicznych zobowiązuje Wnioskodawcę do jej stosowania;
  3. wybrany wykonawca audytu zewnętrznego legitymuje się doświadczeniem w badaniu zadań lub projektów finansowanych ze środków publicznych (przynajmniej 3 zadania/projekty) oraz spełnia wymogi wskazane w „Wytycznych”;
  4. zakres audytu oraz raport/sprawozdanie obejmują co najmniej zakres wskazany w rozdziale IV „Wytycznych”;
  5. kontrola prowadzona przez PFRON lub inny uprawniony podmiot, nie stwierdziła (na podstawie badania tych samych dokumentów) nieprawidłowości lub znacznych uchybień w realizacji zadania/projektu, których nie wykazano w raporcie/sprawozdaniu z audytu;
  6. przeprowadzenie audytu zewnętrznego jest obligatoryjne dla zadania/projektu z uwagi na limit określony w rozdziale V niniejszych „Wytycznych”.
2. Koszt audytu zewnętrznego zostanie uznany za niekwalifikowalny jeżeli raport /sprawozdanie z przeprowadzonego audytu nie spełni warunków określonych w „Wytycznych” (tj. gdy audyt nie zostanie przeprowadzony zgodnie z „Wytycznymi”).
3. W przypadku, gdy obowiązek przeprowadzenia audytu zewnętrznego wynika z zapisów umowy, Wnioskodawca zobowiązany jest do jego przeprowadzenia zgodnie z wymogami określonymi w „Wytycznych”, niezależnie czy koszt sporządzenia audytu stanowi koszt kwalifikowalny i czy został zaplanowany w budżecie zadania/projektu.
4. W uzasadnionych przypadkach Wnioskodawca może zostać zobligowany przez PFRON do ponownego przeprowadzenia audytu zewnętrznego w przypadku, gdy raport ten nie

spełnia wymogów określonych w „Wytycznych”. Koszt ponownego przeprowadzenia audytu jest kosztem niekwalifikowalnym.